

FTEHIM bejn l-Unjoni Ewropea u r-Repubblika tal-Moldova dwar it-trasport tal-merkanzija bit-triq

L-UNJONI EWROPEA,

minn hawn 'il quddiem imsejha "l-Unjoni",

minn naħa,

u

IR-REPUBBLIKA TAL-MOLDOVA,

min-naħa l-oħra,

minn hawn 'il quddiem individwalment imsejha "Parti" u kollettivament imsejha l-"Partijiet",

Filwaqt LI JIRRIKONOXXU t-tfixkil importanti li qed iġarrab is-settur tat-trasport fir-Repubblika tal-Moldova wara l-gwerra tal-aggressjoni Russa kontra l-Ukrajna,

Filwaqt LI JIRRIKONOXXU n-nuqqas ta' disponibbiltà ta' rotot essenzjali tat-trasport li jgħaddu mill-Ukrajna għall-esportazzjonijiet Moldovi u l-htieġa urġenti li jitharsu l-ktajjen tal-provvista u s-sigurtà tal-ikel bl-użu ta' rotot alternattivi mir-Repubblika tal-Moldova li jgħaddu mit-territorju tal-Unjoni Ewropea,

XEWQANA li jappoġġaw lis-soċjetà u lill-ekonomija Moldovi billi jippermettu lill-operaturi tat-trasport tal-merkanzija bit-triq tal-Unjoni u Moldovi jwettqu operazzjonijiet tat-trasport tal-merkanzija lejn u mit-territorju tal-Moldova meta jkun meħtieġ, u billi jippermettu lir-Repubblika tal-Moldova tkompli taġġusta x-xejriet ekonomiċi u tat-trasport tagħha biex twieġeb għall-impatt fuq is-swieq internazzjonali tal-gwerra tal-aggressjoni Russa,

Filwaqt LI JINNOTAW li s-sistema attwali bbażata fuq għadd limitat ta' permessi tal-Istati Membri ma tippermettix il-flessibbiltà meħtieġa biex l-operaturi tat-trasport tal-merkanzija bit-triq Moldovi jzidu l-operazzjonijiet tagħhom fi hdan l-UE u mal-Unjoni,

DETERMINATI li jiżguraw li fil-futur, il-kundizzjonijiet tal-aċċess għas-suq fit-trasport tal-merkanzija bit-triq bejn il-Partijiet attwalment disponibbli għall-operaturi tat-trasport bit-triq stabbiliti fxi wahda mill-Partijiet fi kwalunkwe każ mhux se jkunu aktar restrittivi meta mqabbla mas-sitwazzjoni eżistenti bħalissa,

DETERMINATI li jgħinu lill-ekonomija Moldova billi jilliberalizzaw l-operazzjonijiet tat-tranzitu u tat-trasport internazzjonali bilaterali bejn l-Unjoni u r-Repubblika tal-Moldova biex jippermettu t-trasport meħtieġ tal-merkanzija u biex jagħtu l-istess drittijiet reċiproċi liż-żewġ Partijiet halli jwettqu operazzjonijiet tat-tranzitu u tat-trasport internazzjonali bilaterali bejn dawk it-territorji,

Filwaqt LI JINNOTAW li fl-Anness X tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika u l-Istati Membri tagħhom u r-Repubblika tal-Moldova (minn hawn 'il quddiem il-"Ftehim ta' Assoċjazzjoni") ir-Repubblika tal-Moldova timpenja ruħha li gradwalment tqarreb il-leġiżlazzjoni tagħha dwar it-trasport bit-triq mal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni u mal-istrumenti internazzjonali enumerati f'dak l-Anness,

XEWQANA li d-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim jiġu soġġetti għall-kapitolu dwar is-soluzzjoni tat-tilwim tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni,

Filwaqt LI JIRRIKONOXXU l-impossibbiltà li jiġi antiċipat id-dewmien tal-impatt tal-gwerra tal-aggressjoni Russa fuq is-settur tat-trasport u l-infrastrutturi fl-Ukrajna li jaffettwaw ukoll lill-operaturi Moldovi, li għal din ir-raġuni l-Partijiet għandhom, fi żmien tliet xhur qabel l-iskadenza ta' dan il-Ftehim, jikkonsultaw fi hdan il-Kumitat Kongunt biex jivvalutaw il-htieġa għat-tiġdid tiegħu,

Filwaqt LI JIRRIKONOXXU li l-Ftehim Ewropew dwar ix-xogħol tal-ekwipaġġi tal-vetturi involuti fit-trasport internazzjonali bit-triq (AETR) se jiżgura li l-operazzjonijiet tat-trasport skont dan il-Ftehim jirrispettaw il-kundizzjonijiet tax-xogħol tax-xufiera u l-kompetizzjoni ġusta, u ma jipperikolawx is-sikurezza fit-toroq,

FTIEHMU KIF ĠEJ:

Artikolu 1

Objettivi

1. Dan il-Ftehim għandu l-għan li jiffaċilita temporanjament it-trasport tal-merkanzija bit-triq bejn u mit-territorju tal-Unjoni Ewropea u tar-Repubblika tal-Moldova billi jagħti drittijiet addizzjonali tat-tranzitu u tat-trasport tal-merkanzija bejn il-Partijiet lill-operaturi stabbiliti f'xi waħda mill-Partijiet wara r-riperkussjonijiet tal-gwerra tal-aggressjoni Russa kontra l-Ukrajna u t-tfixkil sinifikanti li din iġġib magħha għas-settur tat-trasport bit-triq fir-Repubblika tal-Moldova.
2. Dan il-Ftehim ma għandux jiġi interpretat li għandu l-effett li jnaqqas jew li b'xi mod ieħor jagħmel il-kundizzjonijiet tal-aċċess għas-suq għas-servizzi internazzjonali tat-trasport bit-triq bejn il-Partijiet aktar restrittivi meta mqabbla mas-sitwazzjoni eżistenti fil-jum ta' qabel id-data tad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 2

Kamp ta' applikazzjoni

Dan il-Ftehim għandu japplika għat-tranzitu u għat-trasport internazzjonali tal-merkanzija bit-triq bejn il-Partijiet f'isem haddieħor, u hu mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tar-regoli stabbiliti mis-sistema multilaterali tal-kwoti tal-Konferenza Ewropea tal-Ministri tat-Trasport fi hdan il-Forum Internazzjonali tat-Trasport. It-trasport tal-merkanzija bit-triq fi Stat Membru tal-Unjoni Ewropea jew bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea mhuwiex fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. It-tranzitu mit-territorju tal-Parti l-oħra għat-trasport tal-merkanzija bejn il-pajjiżi terzi mhux kopert minn dan il-Ftehim.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-għanijiet ta' dan il-Ftehim japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "parti ta' stabbiliment" tfisser il-Parti fejn ikun stabbilit operatur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq;
- (2) "operatur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq" tfisser persuna fiżika jew ġuridika involuta fit-trasport tal-merkanzija b'għan kummerċjali stabbilita f'xi Parti f'konformità mal-liġi ta' dik il-Parti u awtorizzata mill-istess Parti biex twettaq trasport internazzjonali tal-merkanzija f'isem haddieħor permezz ta' vetturi bil-mutur jew kombinamenti ta' vetturi;
- (3) "vettura" tfisser vettura bil-mutur irregistrata f'waħda mill-Partijiet, f'kombinament magħqud ta' vetturi li jkollu għallinqas vettura waħda bil-mutur minnu li tkun irregistrata f'xi waħda mill-Partijiet, użata esklussivament għat-trasport tal-merkanzija;
- (4) "tranzitu" tfisser il-moviment ta' vetturi, mingħajr ma titgħabba jew tinhatt merkanzija, fit-territorju ta' Parti minn operatur tat-trasport tal-merkanzija bit-triq stabbilit fil-Parti l-oħra;
- (5) "trasport internazzjonali bilaterali" tfisser vjaġġi mgħobbija b'vettura, mit-territorju tal-Parti ta' stabbiliment lejn it-territorju tal-Parti l-oħra, u viċi versa, bi tranzitu jew mingħajru mit-territorju ta' pajjiż terzi.

Artikolu 4

Aċċess għas-servizzi tat-trasport bit-triq

L-operaturi tat-trasport tal-merkanzija bit-triq għandhom ikunu intitolati jwettqu l-operazzjonijiet tat-trasport tal-merkanzija bit-triq li ġejjin:

- (a) vjaġġi mgħobbija li jsiru b'vettura li l-punt tat-tluq u l-punt tal-wasla tagħhom jkunu fit-territorju ta' żewġ Partijiet differenti, bi tranzitu jew mingħajru mit-territorju ta' pajjiż terzi;

- (b) vjaġġi mgħobbija li jsiru b'vettura mit-territorju tal-Parti ta' stabbiliment lejn it-territorju tal-istess Parti bi tranżitu mit-territorju tal-Parti l-oħra;
- (c) vjaġġi mgħobbija li jsiru b'vettura lejn jew mit-territorju tal-Parti ta' stabbiliment lejn pajjiż terz bi tranżitu mit-territorju tal-Parti l-oħra;
- (d) vjaġġi mhux mgħobbija li jsiru b'vettura flimkien mal-vjaġġi msemmija fil-punti (a), (b) u (c).

Artikolu 5

Tul taż-żmien

1. Dan il-Ftehim għandu japplika sal-31 ta' Marzu 2023.
2. Sa mhux aktar tard minn tliet xhur qabel l-iskadenza tal-Ftehim, il-Partijiet għandhom jikkonsultaw biex jivvalutaw il-htieġa għat-tigdid tiegħu. Għal dan il-għan, il-Partijiet għandhom jikkonsultaw fi hdan il-Kumitat Kongunt kif stabbilit fl-Artikolu 6(2).

Artikolu 6

Kumitat Kongunt

1. Kumitat Kongunt huwa hawnhekk stabbilit. Dan għandu jissorvelja u jimmonitorja l-applikazzjoni u l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim u perjodikament iwettaq rieżami tal-funzjonament ta' dan il-Ftehim fid-dawl tal-oġġettivi tiegħu.
2. Il-Kunsill ta' Assoċjazzjoni għandu jitlaqqa' fuq talba ta' xi wiehed mill-kopresidenti tiegħu. Huwa għandu jitlaqqa' wkoll sa mhux aktar tard minn tliet xhur qabel l-iskadenza tal-Ftehim, biex jivvaluta u jiddeċiedi l-htieġa għall-kontinwazzjoni ta' dan il-Ftehim skont l-Artikolu 5(2). Il-Kumitat Kongunt għandu jiehu deċiżjoni dwar din il-kontinwazzjoni, inkluż it-tul taż-żmien tagħha, kif xieraq f'konformità mal-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu.
3. Il-Kumitat Kongunt għandu jkun magħmul minn rappreżentanti tal-Partijiet. Ir-rappreżentanti tal-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea jistgħu jattendu l-laqgħat tal-Kumitat Kongunt bħala osservaturi.
4. Il-Kumitat Kongunt għandu jkun presedut b'rotazzjoni minn rappreżentant tal-Unjoni Ewropea u rappreżentant tar-Repubblika tal-Moldova.
5. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta d-deċiżjonijiet tiegħu b'konsens. Id-deċiżjonijiet għandhom ikunu vinkolanti għall-Partijiet u dawn għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa kollha biex jimplementawhom.
6. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu.

Artikolu 7

Soluzzjoni tat-tilwim ⁽¹⁾

Meta tinqala' tilwima bejn il-Partijiet dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, id-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 14 tat-Titolu V tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni għandhom japplikaw *mutatis mutandis*.

Artikolu 8

Twettiq tal-obbligi

1. Kull Parti hija responsabbli għalkollox li tosserva d-dispożizzjonijiet kollha ta' dan il-Ftehim.

⁽¹⁾ Biex ikun evitat id-dubju, la dan l-Artikolu u lanqas dan il-Ftehim ma għandhom jiġu interpretati li jagħtu xi drittijiet jew jimponu xi obbligi li jistgħu jiġu invokati direttament quddiem il-qrati domestiċi tal-Partijiet.

2. Kull Parti għandha tiżgura li jittiehdu l-miżuri meħtieġa kollha biex jinghata effett lid-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim, inkluż l-osservanza tagħhom fil-livelli kollha tal-gvern kif ukoll mill-persuni li jeżerċitaw awtorità governattiva delegata. Kull Parti għandha taġixxi in bona fede biex tiżgura li jintlaħqu l-oġettivi stabbiliti f'dan il-Ftehim.

3. Dan il-Ftehim huwa ftehim speċifiku skont it-tifsira tal-Artikolu 458(1) tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni. Parti tista' tiehu miżuri xierqa relatati ma' dan il-Ftehim fil-każ ta' ksur partikolarment serju u sostanzjali ta' xi wiehed mill-obbligi deskritti fl-Artikolu 2(1) tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni bħala elementi essenzjali, li jhedded il-paċi u s-sigurtà internazzjonali halli tkun meħtieġa reazzjoni immedjata. Miżuri xierqa bħal dawn għandhom jittiehdu f'konformità mal-Artikolu 455 tal-Ftehim ta' Assoċjazzjoni.

Artikolu 9

Miżuri ta' salvagwardja

1. Kwalunkwe Parti tista' tiehu miżuri xierqa ta' salvagwardja jekk ikun jidhrilha li l-operazzjonijiet tat-trasport imwettqa mill-operaturi tat-trasport tal-merkanzija bit-triq tal-Parti l-oħra jkunu jheddu s-sikurezza fit-toroq. Il-miżuri ta' salvagwardja għandhom jittiehdu b'rispett shih tad-dritt internazzjonali, għandhom ikunu proporzjonati u limitati fir-rigward tal-kamp ta' applikazzjoni u t-tul ta' żmien tagħhom għal dak li hu strettament meħtieġ halli tisewwa s-sitwazzjoni jew jinżamm il-bilanċ ta' dan il-Ftehim. Għandha tinghata prijorità lil dawk il-miżuri li jfixklu l-inqas il-funzjonament ta' dan il-Ftehim.

2. Il-Parti kkonċernata għandha tinnotifika lill-Parti l-oħra, qabel ma tibda xi konsultazzjoni, bil-miżuri meħuda u għandha tipprovdi l-informazzjoni rilevanti kollha.

3. Il-Partijiet għandhom jibdew konsultazzjonijiet minnufih fil-Kumitat Kongunt biex tinstab soluzzjoni aċċettabbli għaż-żewġ partijiet.

4. Kwalunkwe azzjoni meħuda skont it-termini ta' dan l-Artikolu għandha tiġi sospiza malli l-Parti li tkun qed tonqos tikkonforma mad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim jew meta tispicċa t-theddida għas-sikurezza fit-toroq.

Artikolu 10

Applikazzjoni territorjali

1. Dan il-Ftehim għandu japplika, minn naħa, għat-Territorju li fih japplikaw it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u bil-kundizzjonijiet stabbiliti f'dawk it-Trattati u, min-naħa l-oħra, għat-territorju kollu tar-Repubblika tal-Moldova.

2. L-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim hija sospiza temporanjament f'dawk iż-żoni fejn il-Gvern tar-Repubblika tal-Moldova ma jeżerċitax kontroll effettiv. L-applikazzjoni tiegħu tista' terġa' tibda wara Deċiżjoni tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew deċiżjoni tal-Kumitat Kongunt ta' Assoċjazzjoni li tikkonferma li r-Repubblika tal-Moldova tista' tiżgura l-konformità sħiha ma' dan il-Ftehim.

Artikolu 11

Terminazzjoni

1. Kwalunkwe waħda mill-Partijiet tista' tinnotifika bil-miktub, fi kwalunkwe hin, permezz ta' mezzi diplomatiċi, lill-Parti l-oħra dwar id-deċiżjoni tagħha li tittermina dan il-Ftehim. Il-Ftehim għandu jintemm ġimagħtejn wara din in-notifika, sakemm il-parti notifikanti ma tindikax data aktar tard biex din in-notifika tidhol fis-seħh. Fil-każ tal-aħħar, id-data ma għandhiex tkun aktar minn xahrejn wara d-data tan-notifika.

2. L-operaturi ta' trasport tal-merkanzija bit-triq li l-vettura tagħhom tkun fit-territorju tal-Parti l-oħra fl-iskadenza ta' dan il-Ftehim għandhom jithallew jgħaddu mit-territorju ta' dik il-Parti biex jirritornaw fit-territorju tal-Parti ta' stabbiliment.

3. Għal aktar ċertezza, id-data tan-notifika msemmija fil-paragrafu 1 tfisser id-data meta n-notifika tintbagħat lill-Parti l-oħra.

4. L-iskadenza skont l-Artikolu 5, jew it-terminazzjoni ta' dan il-Ftehim skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu ma għandux ikollhom l-effett li jillimitaw il-kundizzjonijiet tal-aċċess għas-suq fis-servizzi tat-trasport bit-triq bejn il-Partijiet meta mqabbla mas-sitwazzjoni eżistenti fil-jum ta' qabel id-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim. Għal dak il-għan, fin-nuqqas ta' ftehim sussegwenti bejn il-Partijiet, id-drittijiet tal-aċċess għas-suq stabbiliti skont il-ftehimiet bilaterali eżistenti bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea u r-Repubblika tal-Moldova f'dak il-jum għandhom japplikaw mill-gdid mid-data tal-iskadenza jew tat-terminazzjoni ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 12

Dhul fis-seħħ u applikazzjoni proviżorja

1. Il-Partijiet għandhom jirratifikaw jew japprovaw dan il-Ftehim f'konformità mal-proċeduri tagħhom. Dan il-Ftehim għandu jidhul fis-seħħ fil-jum li fih il-Partijiet ikunu nnotifikaw lil xulxin dwar it-tlestija tal-proċeduri legali interni rispettivi tagħhom neċessarji għal dan il-għan.
2. Minkejja l-paragrafu 1, l-Unjoni u r-Repubblika tal-Moldova jaqblu li japplikaw b'mod proviżorju dan il-Ftehim mill-jum tal-iffirmar tiegħu.
3. Għall-għanijiet tad-dispożizzjonijiet rilevanti ta' dan il-Ftehim, kull referenza f'dawn id-dispożizzjonijiet għad-“data tad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim” għandha tinftiehem bħala d-“data minn meta dan il-Ftehim jiġi applikat b'mod proviżorju” f'konformità mal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu.

Magħmul f'zewġ kopji bil-Bulgaru, biċ-Ċek, bid-Daniż, bl-Estonjan, bil-Finlandiż, bil-Franċiż, bil-Ġermaniż, bil-Grieg, bl-Ingliż, bl-Irlandiż, bil-Kroat, bil-Latvjan, bil-Litwan, bil-Malti, bin-Netherlandiż, bil-Pollakk, bil-Portugiż, bir-Rumen, bis-Slovakk, bis-Sloven, bl-Ispanjol, bl-Isvediż, bit-Taljan, u bl-Ungeriz, u kull test ikun awtentiku ugwalment.

B'XHIEDA TA' DAN, il-Plenipotenzjarji ffirmati hawn taht, debitament awtorizzati għal dan il-għan, iffirmaw dan il-Ftehim.

Съставено в Лион на двадесет и девети юни две хиляди двадесет и втора година.

Hecho en Lyon, el veintinueve de junio de dos mil veintidós.

V Lyonu dne dvacátého devátého června dva tisíce dvacet dva.

Udfærdiget i Lyon, den niogtyvende juni to tusind og toogtyve.

Geschehen zu Lyon am neunundzwanzigsten Juni zweitausendzweiundzwanzig.

Kahe tuhante kahekümne teise aasta juunikuu kahekümne üheksandal päeval Lyonis.

Έγινε στη Λυών, στις είκοσι εννέα Ιουνίου δύο χιλιάδες είκοσι δύο.

Done at Lyon on the twenty-ninth day of June in the year two thousand and twenty two.

Fait à Lyon, le vingt-neuf juin deux mille vingt-deux.

Arna dhéanamh i Lyon, naoú lá is fiche de Mheitheamh sa bhliain dhá mhíle fiche a dó.

Sastavljeno u Lyonu dvadeset i devetog lipnja godine dvije tisuće dvadeset i druge.

Fatto a Lione, addì ventinove giugno duemilaventidue.

Lionā, divi tūkstoši divdesmit otrā gada divdesmit devītajā jūnijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt antrų metų birželio dvidešimt devintą dieną Lione.

Kelt Lyonban, a kétezerhuszonkettedik év június havának huszonkilencedik napján.

Magħmul f'Lyon, fid-disgħa u għoxrin jum ta' Ġunju fis-sena elfejn u tnejn u għoxrin.

Gedaan te Lyon, negentwintig juni tweeduizend tweeëntwintig.

Sporządzono w Lyonie dnia dwudziestego dziewiątego czerwca roku dwa tysiące dwudziestego drugiego.

Feito em Lião, em vinte e nove de junho de dois mil e vinte e dois.

Întocmit la Lyon, la douăzeci și nouă iunie două mii douăzeci și doi.

V Lyone dvadsiateho deviateho júna dvetisícdvadsaťdva

V Lyonu, devetindvajsetega junija dva tisoč dvaindvajset.

Tehty Lyonissa kahdentenkymmenentenäyhdeksäntenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkaksi.

Som skedde i Lyon den tjugonionde juni tjugohundratjugotvå.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europejsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Ghall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Република Молдова
Por la República de Moldavia
Za Moldavskou republiku
For Republikken Moldova
Für die Republik Moldau
Moldova Vabariigi nimel
Για τη Δημοκρατία της Μολδαβίας
For the Republic of Moldova
Pour la République de Moldavie
Thar ceann Phoblacht na Moldóive
Za Republiku Moldovu
Per la Repubblica di Moldova
Moldovas Republikas vārdā –
Moldovas Respublikos vardu
A Moldovai Köztársaság részéről
Ghar-Repubblika tal-Moldova
Voor de Republiek Moldavië
W imieniu Republiki Moldawii
Pela República da Moldávia
Pentru Republica Moldova
Za Moldavskú republiku
Za Republiko Moldavijo
Moldovan tasavallan puolesta
För Republiken Moldavien